Nº. 75. 1859.

Bredasche Courant.

ZONDAG 18 SEPTEMBER.

Frankrijk.

PARIJS, den 15den September.

De *Moniteur* berigt dat de Fransche en Engelsche regeringen met elkander in overleg zijn getreden over maatregelen om de Chinezen wegens hunne verraderlijke handelwijs te tuchtigen en eene schitterende voldoening van China te verkrijgen.

Aan het slot van het artikel zegt de *Moniteur:*

„'s Keizers gouvernement en dat van Hare Britsche Majesteit maken afspraken om voor eene zoo schreeuwende trouwbreuk straf te oefenen en volkomene voldoening te verkrijgen."

— De *Constitutionnel* berigt dat eene nieuwe verdeeling van het Fransche leger in Italie is vastgesteld, met kommandementen te Genua, Milaan, Pavia, Suza, Alessandria, Turyn, Vercelli, Castiglione, St. Jean de Maurienne en Novara. De infanterie zal hare standplaatsen hebben te Milaan, Bergamo, Lodi, Crema, Pavia en omstreken, Piacenza en omstreken, Cremona, Cazale; de kavallerie te Novi en Milaan; de artillerie te Novara en Alessandria.

— Den 3den dezer hebben de Mooren eenen aanval op Ceuta gedaan, die met de bajonet afgeslagen is. De vijand heeft 5 dooden en vele gekwetsten gehad; het verlies der Spaansche bezetting is zeer gering geweest.

Engeland.

LONDEN, den 15den September.

De Londensche dagbladen zijn alle, zonder onderscheid van politieke kleur, van oordeel dat eene nieuwe expeditie tegen China noodzakelijk is, hoe wenschelijk het in de tegenwoordige tijdsomstandigheden ook zou zijn, dat Engeland zijne geld- en strijdmiddelen geheel voor zijne veiligheid in Europa en in Indie kon bezigen. Zelfs diegenen, welke den Chineschen oorlog van 1857 afkeurden, omdat de aanleiding daartoe in een onbeduidend en voor verschillende beschouwing vatbaar geschilpunt lag, zeggen dat de oorlog thans, nu het de heiligheid der verdragen geldt, noodzakelijk is, dewijl anders alle veiligheid in het verkeer met de volken van oostelijk Azie zou verloren gaan.

Uit de bijzonderheden, welke omtrent de door Engeland en Frankrijk aan den mond van den Peiho geleden nederlaag medegedeeld worden, blijkt dat de Chinezen aanmerkelijke vorderingen in de krijgskunst hebben gemaakt; zij hadden den mond der rivier op drie plaatsen met ingeheide en door dwarshouten verbonden palen versperd; zij lieten de Engelsche kanonneerbooten door de eerste versperring heen dringen en openden het vuur eerst toen dezelve tusschen twee versperringen in de naauwte wasen; het vuur van hunne batterijen was goed gerigt; zij hadden de vaste affuiten, welke hen vroeger beletteden juist te schieten, door beweegbare vervangen; en hun geschut was zoo goed gemaskeerd, dat de vestingwerken geheel het voorkomen hadden van ongewapend te zijn. Volgens een berigt hebben de Chinezen zich bij deze gelegenheid voor het eerst ook van holle projectilen bediend. Het vermoeden wordt dan ook geopperd, dat zij in hunne toerustingen door Europesche deserteurs geholpen geworden zijn.

Omtrent de eigenlijke aanleiding tot de voorgevallen botsing zijn de ontvangen berigten nog onvolledig. Volgens sommige opgaven was van wege het Chinesche gouvernement aan den Engelschen en den Franschen gezant te kennen gegeven, dat zij niet met oorlogsschepen en soldaten in de hoofdstad des rijks mogten komen, maar dat hun vrijheid gegeven werd om zich over land met een gewoon gevolg naar de hofstad te begeven; de gezant der Vereenigde Staten heeft zich, schijnt het, naar dat verlangen gevoegd en ongehinderd de reis naar Peking kunnen voortzetten.

— De Indische landpost heeft ook uit Cochin-China ongunstige berigten aangebragt. Naar luid daarvan werden de onderhandelingen tusschen de regering van Annam en den bevelhebber der Fransch-Spaansche expeditie voortgezet, maar twijfelde men of zij tot het doel zouden leiden, daar [illegible] Christenen met verdubbelde wreedheid deed vervolgen.

Nederlanden.

BREDA, den 17den September.

Openbare Vergadering van den Gemeenteraad te Breda, van den 15den September 1859.

Tegenwoordig de heeren: *Loonen*, *van der Burgh*, *van Alphen*, *de Man*, *Ingenhousz*, *Rens*, *van Mens*, *van de Goorbergh*, *de Roy*, *van Mierlo*, *Kerstens*, *Kuppens* en *Mastboom*, voorzitter.

De Notulen der vorige zitting zijn na resumtie gearresteerd.

A. Installatie van de nieuw gekozen Raadsleden, de heeren: *de Roy*, *van Mierlo*, *Kerstens* en *Kuppens*, welke als zoodanig zitting nemen.

B. Besloten om de benoeming van twee Wethouders en twee Ambtenaren van den Burgerlijken Stand, in plaats van de heeren: *de Roy* en *van Mierlo*, die in dit jaar als Leden van den Raad afgetreden en herbenoemd zijn, aan te houden tot na de installatie van den heer *Gulje* als Lid van den Raad.

C. Ingekomen stukken:

1. Geloofsbrief van den heer *N. R. H. Gulje*, als nieuw gekozen Raadslid, welke na onderzoek wordt in orde bevonden; waarop tot zijne toelating wordt besloten.

2. Adres van den Brouwer *L. Ruyssenaers*, houdende bezwaren ten aanzien der weigering door de Ambtenaren der Plaatselijke Belastingen in het verleenen van teruggaaf van betaalde belasting bij uitvoer van Bier. — Na inlichting wegens den herhaalden uitvoer door den adressant van zoogenaamde *spoeling*, waarvoor teruggaaf van betaalde belasting wordt geweigerd. — Is besloten deze zaak provisioneel voor informatie aan te nemen.

3. Missive van het Spoorweg-committé te Rotterdam, tot ondersteuning bij de Staten-Generaal der door de Regering goedgekeurde wijzigingen in de concessie voor de Zuider-Spoorwegen met uitnoodiging ook alhier een dergelijk Committé op te rigten. — Aangehouden.

4. Staat der achterstallen en het schoon- en diephouden der Vaarten en Grachten. — Circuleren.

— Woensdag ll. had alhier in de Fransche kerk de jaarlijksche openbare Prijsuitdeeling aan- en de promotie plaats van de leerlingen der Latijnsche Scholen dezer stad.

De Rector, Dr. *P. Oosterbaan*, opende de plegtigheid met eene korte voorafspraak, waarbij hij onder anderen vooral op de behoefte en de noodzakelijkheid wees, om ten minste die uitbreiding aan het bestaande onderwijs te geven, dat de leerlingen de gelegenheid hadden tot het onderhouden of aanleeren van nieuwere talen, in vereeniging en in verband met eene grondige klassieke opleiding.

Verder gaf de spreker op nieuw zijne hoop en zijn vertrouwen te kennen, dat het Bestuur en de Raad van Breda aan het zoo billijk verlangen der ingezetenen, vroeger door H. H. Curatoren een- en andermaal schriftelijk te kennen gegeven, weldra zouden te gemoet komen.

Reikhalzend zag hij uit naar de voordragt en invoering der toegezegde wet op het middelbaar en hooger onderwijs, van welke wet alleen de gewenschte veranderingen naar den geest en de behoefte van den tijd te verwachten waren.

Daarna werden vier verdienstelijke jongelingen, *E. A. Lazonder*, *F. W. Rens*, *A. Ph. R. C. van der Borch tot Verwolde* en *J. N. Rens*, de drie eerstgenoemde na het houden eener Latijnsche redevoering *summa cum laude*, de laatstgenoemde *magna cum laude* tot de academische lessen bevorderd.

De twee eerstvermelde waren *primi pares*, en het lot had beslist, wie van hen het eerste het spreekgestoelte zou beklimmen.

Wij betuigen daarbij, met groot genoegen de schoone redevoeringen gehoord te hebben, welke door die drie uitnemende leerlingen met gepaste vrijmoedigheid werden voorgedragen.

De heer *E. A. Lazonder* heeft gesproken *de Regulo, ob fidem jurisjurandi servatam, laude dignissimo*, dat is, dat Regulus grootelijks verdient geprezen te worden wegens het houden van zijn gedanen eed.

De heer *Fred. W. Rens*, — *de Hippocratis, principis Medicorum, vita et meritis*, — over het leven en de verdiensten van Hippocrates, den eersten en voornaamsten der Geneesheeren.

De heer *A. Ph. R. C. van der Borch tot Verwolde*, — *de indigna M. F. Ciceronis vitae exitu*, dat is, over den onwaardigen dood, dien *M. F. Cicero* heeft ondergaan.

De heer *J. N. Rens*, ontving een Laudis testimonium.

Vervolgens werden aan de leerlingen der verschillende klassen, welke zich loffelijk hadden onderscheiden, boekgeschenken en getuigschriften uitgereikt.

Op de derde klas aan *D. J. Roscam Abbing* een eersten en aan *P. J. Roscam Abbing* een tweeden prijs.

Op de vierde klas werd een eersten prijs gegeven aan *C. J. van Gool*.

Op de vijfde klasse werd tot aanmoediging een prijs van naarstigheid en vlijt geschonken aan *L. A. A. Cuypers*, en een Laudis testimonium aan *A. B. H. M. Gillemans* en *H. P. Claessens*.

WISKUNDE.

In de eerste klas werd de eerste prijs toegekend aan *F. W. Rens*, terwijl *E. A. Lazonder* een buitengewonen eersten prijs ontving, wegens aanhoudende vlijt en groote vorderingen.

In de tweede klasse viel de eerste prijs ten deel aan *A. Ph. R. C. van der Borch*, de tweede aan *J. N. Rens*.

In de derde klas ontving *Roscam Abbing* minor den eersten, en diens broeder den tweeden prijs.

In de vierde klas werd met den eersten prijs bekroond *C. J. van Gool*, en een Laudis testimonium gegeven aan *A. B. H. M. Gillemans*.

NIEUWE EN VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS EN AARDRIJKSKUNDE.

In de eerste klasse bekwam *A. Ph. R. C. van der Borch* den eersten en *F. W. Rens*, alsmede *E. A. Lazonder* den tweeden prijs.

In de tweede klas ontvingen *Roscam Abbing* minor den eersten, *Roscam Abbing* major den tweeden prijs, en *C. J. van Gool* een loffelijk getuigschrift.

Nadat elk dezer bekroonde leerlingen op eene bevallige wijze, zoowel in dichtmaat als in proza aan Heeren Curatoren en Leeraars, en inzonderheid

aan het Stedelijk Bestuur zijnen dank had betuigd, werden zij door den Rector geluk gewenscht met de behaalde eer, en alle leerlingen minzaam, doch met nadruk, aangespoord om zich met ijver en vlijt op eene studie toe te leggen, welke de eenige en ware grondslag is van iedere wetenschappelijke vorming.

Wijders werd dit feest opgeluisterd door heerlijke fantaisie-stukken, door den bekwamen en verdienstelijken Organist den Heer *H. Umland* uitgevoerd, en aan hetzelve groote luister bijgezet door de tegenwoordigheid eener talrijke uitgelezene schare van toehoorders van beiderlei geslacht, welke daar waren opgekomen om dien feestdag plegtig te helpen vieren.

— Gisteren namiddag zijn alhier uit het kamp van Zeyst teruggekomen de staf met het 1ste bat. van het 6de reg. inf., onder bevel van den kolonel *[illegible] Knoop.*

In de vereenigde zitting der beide Kamers van de Staten-Generaal van Woensdag is de gewone zitting van 1858 op 1859 namens den Koning door den Minister van Binnenlandsche Zaken, met de volgende aanspraak gesloten:

Mijne Heeren!

De vergadering der Staten-Generaal, wier sluiting mij is opgedragen, was belangrijk door de gewigtige voorstellen, gedurende haren loop aan uw onderzoek onderworpen.

Werd de behandeling van sommige dier voorstellen niet ten einde gebragt, er mag worden gewezen op het tot stand komen van onderscheidene zeer noodige of allezins nuttige wetten.

Het zal genoeg zijn te noemen de wet *tot herziening der tabel, bedoeld in art. 99 der kieswet*, die *tot afschaffing der slavernij in Nederlandsch Oost-Indie*, die *tot verbetering van het regt van successie en van overgang bij overlijden*, die *tot eindregeling van de zaken der Maatschappij van Weldadigheid*, die *tot regeling van de loodsdienst voor zeeschepen*, die *tot voorziening in het doorloopend beheer van kapitalen en uitkeeringen, waarmede de voormalige weés- en momboirkamers waren belast*, die *op het gebruik der spoorwegen.*

De oorlog, in een deel van Europa ontstaan, bragt eenige stoornis in den gang uwer werkzaamheden en was oorzaak, dat uwe bestemming tot buitengewone uitgaven ten behoeve van 's lands verdediging werd gevraagd. Getrouw aan uwe roeping, ter verschaffing van de voor die verdediging noodige middelen mede te werken, waart gij bereid de gevraagde toestemming te verleenen.

Moge de sedert herstelde vrede u de gelegenheid laten, in de volgende zitting te volbrengen wat in deze onafgedaan bleef.

In naam des Konings sluit ik deze vergadering der Staten-Generaal.

— Bij Koninklijk besluit van 11 September 1859, n°. 59, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Oudenbosch c. a. de heer *S. Bakker*, thans ontvanger derzelfde middelen te Ouder-Amstel.

— Bij besluiten van 14 September 1859, n°. 56 en 57, heeft Zijne Majesteit goedgevonden: 1°. de heeren dr. J. Pijnappel Gzn. en mr. S. Keyzer, leeraren aan de Koninklijke Akademie te Delft voor de land-, taal- en volkenkunde van Nederlandsch Indie, te benoemen tot hoogleeraren; 2°. aan den, voor het onderwijs der waterbouwkunde aan de Koninklijke akademie te Delft gedetacheerden hoofdingenieur van 's Rijks Waterstaat, den heer D. J. Storm Buysing, te verleenen den titel en rang van hoogleeraar bij die Akademie.

— Bij Koninklijk besluit van den 12den September 1859, n°. 18, zijn benoemd tot adspirant-ingenieurs van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch Indie, de civile ingenieurs *S. Verburgh* en *J. P. van Mansvelt.*

— Bij besluit van 14 September jl., n°. 87, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot militie-commissaris in de provincie Overyssel te benoemen den luitenant-kolonel C. Yske, van het 6de regement infanterie.

— Bij besluit van 15 September 1859, n°. 54, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gedurende de zitting van 1859—1860, te benoemen den heer mr. J. A. Philipse, lid dier Kamer.

— Bij besluit van den 15den September 1859, n°. 52, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren C. P. Brest van Kempen, resident van Djokdjokarta, W. L. van Ark, officier van gezondheid der 2de klasse bij de Nederlandsche marine, en E. van Emden, president van het collegie van kleine zaken in Suriname.

— Bij besluit van den 14den September 1859, n°. 99, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot belooning dergenen van de zee- en landmagt in Nederlandsch Indie, die zich bij de expeditie tegen de kampong Saribaeoa op het eiland Sepora, in de maand April 1859, tot bestraffing der moordenaars van den luitenant ter zee der 2de klasse J. P. Uyttenhooven en van twee inlandsche matrozen, meer bijzonder hebben onderscheiden:

1°. te benoemen tot ridders der 4de klasse van de Militaire Willems-orde: *a.* van de zeemagt: den luitenant ter zee der 1ste klasse R. L. de Haes en den officier van gezondheid der 2de klasse H. L. Vernhout; en *b.* van de landmagt: den tijdelijk daarbij gedetacheerden 1sten luit. van het leger in Nederland J. J. G. Hennequin en den sergeant J. H. W. Schultze, beiden van het wapen der infanterie.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 14 September 1859, n°. 48, goedgevonden: bij het wapen der infanterie te benoemen: bij het 4de regement, tot kapit. van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten luitenant J. J. baron Mollerus van Cambee, van het regement grenadiers en jagers; bij het koloniaal werfdepôt, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten luitenant S. G. Peuchen, van het korps.

— Blijkens een overzigt van de opbrengst der middelen over de maand Augustus jl. medegedeeld, heeft zij gedurende die maand bedragen: *f* 4,681,638.22, tegen *f* 5,421,556.38 gedurende de maand Augustus 1858, terwijl de raming was *f* 4,737,392,43. — Gedurende de acht verloopen maanden van dit jaar is de opbrengst geweest *f* 36,156,272.41⁵; de raming bedroeg *f* 37,899,059.36; de opbrengst in 1858 *f* 37,173,433.23.

— Op dato 15den dezer is door Zijne Majesteit op de gebruikelijke wijze in een bijzonder gehoor ontvangen lord *Napier*, ter uitreiking zijner geloofsbrieven als buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Hare Groot-Britannische Majesteit bij het Nederlandsche Hof.

— Bij Koninklijk kabinets-rescript van den 13den September 1859, n°. 399, is de Minister van Staat, Minister van Kolonien, gemagtigd, om aan den luitenant-ter-zee der 2de klasse, *F. H. P. van Alphen*, ridder der 4de klasse van de Militaire Willems-orde, namens Zijne Majesteit te doen uitreiken de eeresabel, met het opschrift: "*Koninklijk eereblijk voor betoonde dapperheid*" tot beloening van zijn moedig en beleidvol gedrag bij de expeditie tegen de kampong Saribaoa, op het eiland Sepora, in de maand April 1859, tot bestraffing der moordenaars van den luitenant-ter-zee der 2de klasse *J. P. Uyttenhooven* en van twee inlandsche matrozen.

— Men verneemt dat Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden aanstaanden Dingsdag naar Duitschland vertrekt.

— Gisteren overleed, te 's Hertogenbosch mr. *J. L. H. Luyben*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Noordbraband en kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Per overlandmail zijn de volgende berigten ontvangen.

Particuliere berigten melden, dat *Aroe Palakka* na den mislukten toeleg om zich van den troon van Boni meester te maken, gevlugt en te Makasser aangekomen is, slechts van 50 volgelingen vergezeld, en dat Boniers de Noorderdistricten hebben aangevallen, zijnde de kommandant der expeditionnaire troepen, kolonel *Waleson*, met versterking van Makasser daarheen getrokken. Daardoor is natuurlijk de sterkte der dienstdoende troepen te Makasser zeer gering, aangezien de te Badjoa uitgebroken ziekte slechts zeer traag afneemt, zelfs bij die troepen, die naar Java zijn teruggezonden, onder anderen bij het 10de bat. infanterie te Batavia, dat reeds meer dan 200 zijner beste manschappen aan die ziekte heeft verloren, benevens verscheiden officieren, waaronder de beide eenige zonen van kolonel *von Dentsch.*

— Van Palembang wordt gemeld, dat de kolonne, die den 6den Junij naar Endikat (Goemai Talang) zou vertrekken, dien dag derwaarts is opgerukt. *Pirahoen* en de nog overgebleven van zijnen aanhang, ongeveer 40 personen, werden in hunne schuilplaatsen in het gebergte, waar zij zich veilig achtten, bezocht. Hoewel zij zich moedig verdedigden, leden zij de nederlaag. *Pirahoen* en 9 der zijnen werden gekwetst. Van onze zijde werden een flankeur en een pradjoerit ligt gewond. Het gelukkig gevolg van die excursie, waardoor de zedelijke invloed van *Pirahoen* voor het oogenblik verloren is, heeft op de bevolking in die streken eenen gewenschten indruk gemaakt.

— Vroeger zijn er berigten van 6 Julij per telegraaf ontvangen, nopens den staat van zaken in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo.

Sedert zijn dienaangaande schriftelijke rapporten ingekomen van den gouvernements-kommissaris over dat gewest, loopende tot 6 Julij.

Op den 11. Junij jl. rukte de kommissaris met vijf kompagniën van het 9. bat. inf., de detachementen artillerie en sappeurs en eene landingsdivisie van Z. M. stoomschepen *Ardjoeno*, *Montrado* en *Celebes*, sterk 110 man, onder bevel van den luit. ter zee 2. kl. van Alphen, benevens de ambulance, naar Martapoera op.

De magt was geëmbarkeerd op de *Celebes* en de *Boni.*

Den 12. kwam men bij Martapoera, werwaarts een paar zendelingen werden afgevaardigd met eene publikatie om de bevolking gerust te stellen en tot onderwerping aan te sporen. Er was toen eene menigte vijandiggezind volk te Martapoera bijeengekomen, die echter, den volgenden morgen, bij eene verkenning met gewapende sloepen door den kommissaris, werd bevonden te zijn vertrokken.

Op dien togt melde zich bij den kommissaris aan de rijksbestierder van Bandjermassin, pangaram *Hidaja Oellah*, die de verzekering zijner trouw en onderwerping aan het gouvernement kwam aanbieden.

In den loop van den dag debarkeerde de voortroep en betrok de verlatene kraton, zoo mede de hoofdtroep, die op de Aloen-aloen, welke de kraton aan eene zijde begrenst, een bivouak betrok. De reserve bleef voorloopig op de *Celebes.*

Nergens werd verzet ondervonden.

Den 14. Junij werd in het residentie-huis eene vergadering gehouden met den rijksbestierder en de aanwezige prinsen en matri's, waarvan een dertigtal opkwam. Daarbij werd hun aangezegd, dat het dragen van wapens, anders dan de gewone kris of klewang, werd verboden en een ieder, die met eene lans gewapend werd bevonden, zou worden gearresteerd. Dit bevel werd gehoorzaamd, en zelfs werden berigten verstrekt, waardoor het gelukte in de nabijheid eenige arrestatien te doen, waaronder de kiai's *Singo-Pradjo* en *Wira-Djaja*, twee voorname aanvoerders der gewapenden tegen Kalangan en Pengaron.

Op den 15. Junij debarkeerde de reserve en bezette de kraton, ter vervanging van de voortroep, die, op dien dag, onder bevel van kapt. *van Oijen*, van Martapoera vertrok, en den regter-oever van de Riamkanan volgende, op den 18. Pengaron bereikte, juist toen eene bende van een duizendtal Moeningers gereed stond het etablissement op nieuw aan te vallen. Zij namen dadelijk de vlugt.

Op dezen togt heeft de ingenieur van het mijnwezen *Rant* als vrijwilliger, de kolonne tot gids gediend.

— Per telegram zijn tijdingen ontvangen van Bandjermassin, loopende tot den 16 Julij:

Sedert de laatste berigten [illegible] in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo [illegible] met de opstandelingen meer plaats gehad, en is het grootste gedeelte van hen uit elkander gegaan; echter verneemt men, dat zich tusschen Tabanio en Banjoe-irang nog eenige opstandelingen ophouden.

Sedert 14 dagen leden de troepen veel door aanhoudende regens en dikken mist en nam het aantal zieken toe, welke echter niet van ernstigen aard zijn.

Bij gunstige weêrsgesteldheid is men voornemens Tabanio te bezetten en de Tanah Laut te zuiveren.

Te Pengaron was men den 13den Julij begonnen met het werk in de kolenmijnen te hervatten en geregeld door te zetten.

De Rijksbestierder is naar Amoentai gevlugt, doch werd van daar binnen weinige dagen terugverwacht.

De berigten dat de Sultan *Koening* gevlugt en zijn aanhang grootendeels verbroken is, worden meer en meer bevestigd.

De Sultan van Bandjermassin embarkeerde den 16den dezer aan boord van Zr. Ms. stoomschip *Ardjoeno*, vergezeld, behalve van de Ratoe, van 9 leden zijner familie, 22 bijvrouwen en 17 volgelingen en bedienden.

Op de Nagara en Marampiauw gaat alles naar wensch; ook bij Poeloe Petak heeft men geene opstandelingen meer gezien.

Het hoofd, *Pambekel Soelil*, bevindt zich nog steeds in de boven-Kapoeas om eenen nieuwen aanhang te verwerven, hetgeen hem echter niet schijnt te gelukken.

Eenige Dajak's zijn afgezonden, om zoo mogelijk *Soelil* te arresteren.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u. 15 m.; 3 u.
» » Dordrecht naar Rotterdam 10 u. 40 m.; 3 u. 20 m.
» » Breda naar Antwerpen en Rotterdam 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m. (het laatste alleen naar Antwerpen en Moerdijk).
» » Antwerpen naar Breda, en Rotterdam 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.; 5 u. 25 m. (het laatste alleen naar Breda en Moerdijk).

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 11 Sept. tot en met 17 Sept. 1859. 0 Mann. 5 Vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 11 Sept. tot en met 17 Sept. 1859. 3 Huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 11 Sept. tot en met 17 Sept. 1859. 16 Mann. 9 Vrouwel. geslacht.
Een levenloos aangegeven Kind.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 16. September 1859.

Het Neêrl. Mudde Tarwe Nieuwe	van *f* 6,40	tot *f* 8,20.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» » 8,00	» » 9,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 5,80	» » 6,40.
Het dito dito Rogge Oude	» » 6,00	» » 6,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 5,80	» » 5,85.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 0,00	» » 0,00.
Een dito pond Boter	» » 0,96	» » 0,98.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 1,40	» » 1,70.
Het 1000 Bosch Turfhout	» » 4,10	» » 4,25.
Het 1000 Doof Hout		» 2,75.
De kar Spaanders		» 4,10.
Dito » » Struiken		» 4,50.
De 100 Mutsaard	van *f* 3,50	tot » 4,00.

239e STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

10e TREKKING. No. 12309, *f* 2000; Nos. 3567, 7879, 16970, ieder *f* 1000.
11e — No. 14197, *f* 100,000; Nos. 9234, 14540, 5134, 11460, 19126, 3186, 13325, ieder *f* 1000.
12e — Nos. 2502, 3957, 6667, 6953, 8494, 14146, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (16 *September*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $64^3/_4$, $^{13}/_{16}$; 3 pCt. $78^5/_{16}$, $^1/_4$; 4 pCt. $98^3/_4$, $^{13}/_{16}$; Rusland 5 pCt. $104^5/_8$, $^1/_2$; dito 1828—29 102; 5 pCt. 1855 101; Spanje $1^3/_4$ pCt. 34, $^3/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. $43^3/_8$, $^{11}/_{16}$; Portugezen 3 pCt. te Londen $44^5/_8$, $^{13}/_{16}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $55^1/_8$, $^7/_8$, $^3/_{16}$; Zilver Nat. 5 pCt. $59^3/_8$, $60^1/_8$, $59^1/_2$; Zilver 1849—54 $73^7/_8$, 74; $2^1/_2$ pCt. $29^1/_2$, $^5/_8$.

Advertentiën.

*** Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Breda* van den 13. September 1800 negen en vijftig, is PIETER DEN ENGELSE, zonder beroep, wonende te *Dinteloord*, ter zake van onnoozelheid, gesteld onder Curatele.

De Procureur,
C. BEKKERS.

ONDERWIJS.

De ondergeteekende, Hoofdonderwijzer van den 2den rang en geëxamineerd in de levende talen, berigt belanghebbenden, Ouders en Voogden, dat hij met toestemming van het E. A. Bestuur dezer Gemeente, met 1o. October a. s. eene **DAG- en AVOND-SCHOOL** zal openen voor GEWOON EN MEER UITGEBREID LAGER ONDERWIJS.

BREDA, W. J. DE GREEFF.
den 12. September 1859.

*** De COMMISSIE over het TEEKEN-INSTITUUT der Stad *Breda* berigt belanghebbenden, dat de CURSUS voor het ONDERWIJS in de **HAND- en BOUWTEEKENKUNDE** een aanvang zal nemen op *Maandag den derden October* e. k., en dat diegenen, welke mogten verlangen daaraan deel te nemen, zich kunnen vervoegen aan het lokaal van het Instituut, in de Eindstraat, Wijk A, No. 26, op *Woensdag den* 21. *dezer*, des namiddags ten *vijf ure*, alwaar tot de Inschrijving door de Commissie zal worden gevaceerd.

BREDA, 17 September 1859.

Namens de Commissie voornoemd,
R. J. VAN MIERLO,
Secretaris.

W. MORLEY,

Veemarktstraat, D, 138 en 139,

de **NIEUWSTE UITGEKOMENE STOFFEN** voor het tegenwoordige Saizoen, bestaande in de doelmatigste NAJAARS-ARTIKELEN voor KLEEDJESSTOFFEN, DAMES MANTELETS, SHAWLS, enz., ontvangen hebbende, noodigt minzaam het geëerde Publiek uit zijn Magazijn met een bezoek te vereeren, en zullen de later uitkomende WINTER-MODELLEN eveneens bij annonce ter kennis zijner geëerde Begunstigers gebragt worden.

*** Het POLDERBESTUUR van de *Hooge* en *Lage Vugt* onder *Teteringen*, roept bij deze op, alle stemgeregtigde Ingelanders van dien Polder, tot bijwoning van de ALGEMEENE VERGADERING op *Donderdag den* 29. *dezer*, des namiddags ten 4 ure, in de Herberg van de Kinderen VERDAASDONK, in den *Roskam*, te *Teteringen*, ten einde de Rekening der gehoudene Administratie van dien Polder over 1858 op te nemen, en verder gevolg te geven aan het bepaalde bij Art. 9 en 44 van het Reglement op het beheer van Polders in *Noordbrabant*.

Terwijl bovengemelde Rekening van heden af, gedurende 14 dagen, op de gewone Kantoor-uren ter Secretarij der Gemeente *Teteringen*, voor de Ingelanders zal ter visie liggen.

TETERINGEN, den 14. September 1859.

Namens het Polderbestuur voornoemd,
De Secretaris-Penningmeester,
J. v. GINNEKEN.

ADVERTENTIEBLAD
VAN
VERKOOPINGEN EN AANBESTEDINGEN.

De aandacht van een ieder wordt bijzonder op dit Blad gevestigd. Het bevat de Aankondigingen van **OPENBARE VERKOOPINGEN** van HEEREN- en WINKELHUIZEN, LANDGOEDEREN, BUITENPLAATSEN, BOUWMANSWONINGEN, SCHEPEN, EFFECTEN, MEUBELS, SIERADEN, BOOMEN en PLANTGEWASSEN uit het geheele Rijk, *Provincie'sgewijze en alphabetisch op de Steden* gerangschikt; — **ONDERHANDSCHE AANBIEDINGEN** en **AANVRAGEN IN KOOP EN HUUR** van HEEREN- en WINKELHUIZEN, LANDGOEDEREN, BUITENPLAATSEN, FABRIEK- en WINKELZAKEN; — **AANBIEDINGEN** en **AANVRAGEN** van **GELD OP HYPOTHEEK** voor HUIZEN en LANDERIJEN; — **AANVRAGEN** en **AANBIEDINGEN** van NOTARIS-KLERKEN en **AANBESTEDINGEN** van allerlei aard.

De uiterst billijke prijs van het **ADVERTENTIEBLAD** stelt ieder in de gelegenheid zich hetzelve aan te schaffen. Men kan zich abonneren van den eersten van iedere maand, per 3 maanden à *f* 1.50 of per jaar, bij vooruitbetaling à *f* 4. — Men vindt het **ADVERTENTIEBLAD** in de Wachtkamers der Stations, op de voornaamste Stoombooten en op de meeste publieke plaatsen. Koffijhuis-, Societeit- en Logementhouders, die zich nog niet van abonnementen voorzien hebben zullen er hun voordeel in vinden zich dit Blad aan te schaffen.

De Prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

Abonnementen en Advertentiën worden aangenomen bij HH. Boekhandelaars en Postdirecteuren, alsook bij den Uitgever T. C. B. ten Hagen te 's Gravenhage.

☞ Heeren Notarissen die hunne abonnementen regtstreeks aan den Uitgever opgeven ontvangen ook geregeld de officiële Prijscourant voor de successie.

*** Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal op *Woensdag den* 21. *September* 1859, des avonds ten 7 ure, in het *Vlaamsch-Koffijhuis*, bij de Weduwe JONKERS te *Breda*, finaal aanbieden te *VERKOOPEN:*

Eene bijzonder goed ter nering staande **HUIZINGE** en **ERVE**, staande en gelegen op den Hoek van de Haven en het Potkanstraatje te *Breda*, gemerkt C, 275, Kadaster Sectie A, **No. 1075**, groot 89 ellen.

Verhuurd voor *f* 265,— 's jaars en in gebruik te aanvaarden met 1o. Februarij 1860.

Ingezet op *f* 2475,00.

*** J. I. H. HOEBEN, Notaris te *Breda*, zal, op *Dingsdag den* 27. *September* 1859, bij VAN AART, in het *Huis van Negotie*, te *Breda*, en 8 dagen daarna, bij VAN DEN MUIJSENBERG aldaar, telken dage des avonds ten 7 ure, in het Openbaar ***VEILEN*** en ***VERKOOPEN:***

***Voor de Erven van wijlen den Heer* B. J. LEIJTEN.**

Eene goed ter nering staande HUIZING met ERF en fraai TUINTJE, aan de Noordzijde van den Haagdijk, met het gemeen gebruik van den Gang Oostwaarts aan de Huizing grenzende, gemerkt C—82, Kadaster Sectie A, Nos. 241 en 1206, groot 1 roede, 93 ellen.

In gebruik te aanvaarden den 1. November 1859.

Voor* H. H. FERWERDA *te Breda.

Eene sterke en gerieflijke HUIZING met ERF en OPEN PLAATS, staande aan de Noordzijde van den Vlaszak, gemerkt A—289, Kadaster Sectie B, No. 485, groot 56 ellen.

In gebruik te aanvaarden bij den finalen Verkoop.

, De Notaris JONCKHEER, gevestigd te *Ginneken*, zal, op *Maandag den 3. October* 1859 PROVISIONEEL VEILEN, en op *Maandag den 17. October* daaraanvolgende FINAAL VERKOOPEN, telkens des avonds ten 7 ure, ten Koffijhuize *Het Gouden Kruis*, bij G. HOEIJMANS, te *Breda*:

Eene **MODERNE DUBBELE HEEREN-HUIZINGE**, met 5 Benedenkamers, waarvan 2 en suite, en 4 Bovenkamers, allen behangen, geplafonneerd en van stookplaatsen voorzien; voorts Provisie- en Dienstboden-kamers, Voor- en Achterzolder, zeer ruime Keuken, watervrijen Kelder en alle verdere gemakken, Binnenplaats, Tuin met Bloemenkast, enz.; te zamen groot 14 roeden, 40 ellen, staande en gelegen te *Breda*, aan de Noordzijde van de St. Catharinastraat.

Het omschreven pand is inmiddels UIT DE HAND TE KOOP, terwijl nadere informatiën te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris JONCKHEER voornoemd. Brieven *franco*.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN EEN

HUIS, BOSCH en WEILAND,

te ZUNDERT.

Op *Zaturdag* 1 *October* 1859 *provisioneel*, en op *Zaturdag* 8 *October* 1859 *finaal*, beide voormiddags 11 uren, in de Herberg *den Vrachtwagen*, te *Zundert*, ten verzoeke van den Heer C. C. VAN BEECK, Notaris te *Esschen*, als onherroepelijk hypothecair gemagtigde van CORNELIS HENDRIKUS HORSTEN, Winkelier en Koopman te *Zundert*, zal de Notaris VAN NOUHUIJS, residerende te *Ossendrecht*, publiek

VERKOOPEN:

EERSTE KOOP.

Een zeer goed ter nering staand WINKELHUIS, SCHUUR en ERVE en MOESTUIN, staande te *Zundert*, aan den Steenweg, bij de Pastorij, Sectie K, N°s. 1007, 1008 en 1009, groot 30 roeden, 46 ellen.

TWEEDE KOOP.

Een perceel WEIDE, gelegen te *Zundert*, Sectie K, N°. 316, groot 93 roeden, 30 ellen.

DERDE EN LAATSTE KOOP.

Een perceel SCHAARBOSCH, gelegen te *Zundert*, Sectie I, N°. 656, groot 2 bunders, 42 roeden, 70 ellen.

In gebruik te aanvaarden: de 1e Koop half Maart 1860, de 2e Koop den 11en November 1859, en de 3e Koop bij het betalen der Kooppenningen.

Inlichtingen te bekomen bij den Heer VAN BEECK te *Esschen*, en ten Kantore van gemelden Notaris.

— ZEGT HET VOORT.

ZAEI- EN WEILANDEN

in den SLIKPOLDER onder ZEVENBERGEN

OPENBAER TE KOOP.

M^ter^. PAUWELS, zal, ten verzoeke van M^ter^. GHEIJSENS, beide Notarissen te *Antwerpen* verblijvende, op *Vrijdagen 7 en 21 October* 1859, 2 ure namiddag, ten overstaen van den Heer Vrederegter des Zuidkantons, ter Roepzael der Notarissen, Minderbroedersrui te *Antwerpen*, met winst eener premie van 1%, **OPENBAER VERKOOPEN:**

58 Bunderen, 66 Roeden, 40 Ellen, schoone Patrimoniele BOUW- en WEILANDEN en HAKHOUT, behoorende tot de nalatenschap van Jonkheer FRANCIS WERBROUCK; in der gedeeltens gelegen in den *Slikpolder* onder *Zevenbergen, Noord-Brabant*, eenige minuten afstand van de Stad; onder voorbehoud van bijeenvoeging in 7 kavels, verdeeld en aangeduid op de grondteekening, waervan afdruksels bij de voornoemde Notarissen te bekomen zijn.

De voorschreve goederen op het Kadaster gebragt voor een belastbaer inkomen van N. *f* 1069.75, na aftrek der polder- en dijklasten, zijn mits den te matigen prijs van N. *f* 800.— 's jaars tot 1 October 1864 verhuurd aen den Heer DAMEN.

, K. H. BODE, Notaris te *Princenhage*, zal (*door vertrek naar elders*) voor J. BOS, Timmerman te *Breda*, op den 29. *September* 1859, *VEILEN*, en op den 6. *October* daaraanvolgende, *VERKOOPEN*, telkens des avonds ten 7 uur, in het *Hof van Holland* te *Breda*:

1e KOOP. Eene HUIZINGE en ERVE, waarin 25 jaren met goed gevolg een Timmermans-affaire wordt uitgeoefend, voorzien van ruime Benedenkamers, Bovenkwartier, Zolders en Kelders, Timmermanswinkel en Houtloods, met open Plein, staande en gelegen te *Breda* op de Havermarkt, Sectie A, N°s. 1049 en 1159, groot 1 roede, 89 ellen.

2e KOOP. Een HUIS, PLEIN en ERVE, staande en gelegen te *Breda* in het Potkanstraatje, Sectie A, N°s. 1160 en 1157, groot 77 ellen.

Beiden in gebruik te aanvaarden 1 November 1859.

VERKOOPING

EENER

BUITENPLAATS

ONDER *PRINCENHAGE* BIJ *BREDA*.

K. H. BODE, Notaris te *Princenhage*, zal aldaar, op den 15. *October* 1859, bij C. RENNEN, *VEILEN*, en op den 29. daaraanvolgende, bij de Gezusters WERMENBOL, *VERKOOPEN*, telkens des avonds ten 7 uur:

De Buitenplaats »*Het Huis ten Bosch*,"

gelegen onder *Princenhage* over het *Liesbosch*, aan den straatweg van *Breda* op *Bergen-op-Zoom*, met de daaraangelegen BOERDERIJEN en HOVENIERDERIJEN, te zamen groot 21 bunders, 70 roeden, 51 ellen.

Het HEERENHUIS bevattende 4 Beneden- en Provisiekamer, Keuken en Kelder, marmeren Kruisgang, 6 Bovenkamers, allen geplafonneerd, nieuw behangen en van stookplaatsen voorzien, Meiden- en Knechtskamers, Droogzolder, en voorts zoo boven als beneden voorzien van alle gemakken.

Gemelde goederen zullen geveild worden in 7 kavels.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris. Brieven *franco*.

WEENEN, 21 Mei 1859.

Uit eene Chemische Analyse van RAREY'S PAARDEN- EN VEEVOEDER is gebleken, dat hetzelve zoodanige plantaardige bestanddeelen bevat, welke geheel tot voeding van het Vee strekken, met uitsluiting van alles, wat aan dit oogmerk niet voldoet, zoodat RAREY'S PAARDEN- EN VEEVOEDER als het ware eene ESSENZ DER PLANTAARDIGE VOEDINGSTOFFEN daarstelt.

DE ONDERGETEEKENDE is overtuigd, dat gemeld Voedingsmiddel volkomen beantwoordt aan de principen der Physiologische Scheikunde en dat het gebruik van dit alle Voedingselementen voor plantenvretende Beesten bevattende Voedsel niet alleen de gezondheid en kracht van Paarden en Vee verhoogt, maar zelfs vele ziekten voorkomt.

RAREY'S PAARDEN- EN VEEVOEDER kan dus met het volste regt aan alle Paarden- en Veebezitters aanbevolen worden.

(Get.) JOHANN FLORIAN HELLER,

Hoogleeraar, Med. et Chem. Dr., President van het K. K. Patholog. Chem. Institut, enz.

BERLIJN, 19 Augustus 1859.

De uitwerking van RAREY'S PAARDEN- EN VEEVOEDER, hetwelk alle andere door mij beproefde Producten verre overtreft, heeft mij ten hoogste voldaan, weshalve ik het aan alle Paardenbezitters met den meesten aandrang aanbeveel. Sedert lang laat ik mijne Paarden daarmede voeden en kan dus uit eigen ondervinding betuigen, dat RAREY'S PAARDEN- EN VEEVOEDER DE GEZONDHEID, KRACHT EN SCHOONHEID DER PAARDEN BUITENGEWOON BEVORDERT.

(Get.) H. FURSTENBERG,

Stalmeester aan de Hoogeschool en de Vereenigde Artillerie- en Ingenieurschool.

RAREY'S PAARDEN- EN VEEVOEDER

herstelt de Stamina, kracht en spieren van vermagerde en ziekelijke PAARDEN, OSSEN, KOEIJEN, KALVEREN, SCHAPEN en VARKENS.

Het veroorzaakt geene extra kosten, omdat het veel beter en meer voedsel geeft dan de 7½ Cents, die het kost, in Koren, Hooi, enz., geven zoude. Het grootste voordeel daarbij is echter de buitengewone verbetering, die dit Voeder bewerkt in de verteringsorganen, de Stamina en het geheele gestel der Paarden, die door het gebruik daarvan in staat worden gesteld, veel meer werk te verrigten.

Het geeft buitendien moed aan zieke, afgematte en oude, oogenschijnlijk afgebruikte PAARDEN, en geeft in korten tijd het fijnste vleesch aan Vee in het algemeen; verbetert en vermeerdert de melk der Koeijen, door dezelve in staat te stellen, al het voedzame van het gewone Voeder te nuttigen. Hetzelve verbetert verder het uitzien en de waarde van Paarden en Vee van 20 tot 30 pCt. in korten tijd.

In Blikken Bussen van 45 Rantsoenen *f* 4.50, van 90 R. *f* 9, in Vaten van 450 R. *f* 40, en van 1000 R. *f* 75, omtrent 7½ Cents ieder Rantsoen.

RAREY en C°., St. Jame's Chambers, Regent's Quadrant, London, en in Holland te ontbieden door E. VON WINDHEIM en C°., Verkoophuis, Amsterdam, en hunne bekende Depôts in de Provinciën.

Amsterdam, Verkoophuis.	Leur, L. van den Berg.
Breda, Wed. Wierex Folla.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
„ P. F. Appelboom, Apoth.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
Boxmeer, G. Mulder.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Eindhoven, A. Beguin.	Tholen, T. J. Maas.
Helmond, A. H. Martin.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	

En in de andere Steden de bekende Depôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.